

WÓJT
Cuison
Magdalena Maison

Projekt

z dnia 31 stycznia 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY BIAŁE BŁOTA**

z dnia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Białe Błota
na lata 2025-2027**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.2 i 15, ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r. poz.1465 ze zm.), art. 179 ust.2, ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 r. poz.49), uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Białe Błota na lata 2025-2027, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Z-ca KIEROWNIKA
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Białych Błotach

Alicja Piskula

Łukasz J. Latosiński
radca prawny

GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE BIAŁE BŁOTA
NA LATA 2025-2027

SPIS TREŚCI :

Wprowadzenie	3
Podstawy prawne	6
Diagnoza	7
Cel główny, cele szczegółowe	20
Harmonogram działań planowanych do realizacji w ramach Programu	21
Partnerzy Programu	27
Realizacja programu.....	28

Wprowadzenie

*Rodzina jest największą wartością.
To rodziny stanowią fundament
społeczności, narodów, państw.
Fundament ludzkości.
Tak było, tak jest i tak pozostanie.*

Rzecznik praw dziecka Mikołaj Pawlak

Niniejszy Program opracowany na lata 2025-2027 jest kontynuacją gminnych programów wspierania rodziny realizowanych w poprzednich latach, przygotowywanych w oparciu o art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49). Przesłanką uzasadniającą formułowanie programu jest utworzenie spójnego systemu wspierania rodzin, które przeżywają trudności w wypełnianiu ról opiekuńczo-wychowawczych.

Rodzina bywa określana mianem podstawowej komórki społecznej, w której przebiega rozwój psychoemocjonalny człowieka. To właśnie w niej dziecko uczy się wielu przydatnych umiejętności, a rodzice przekazują kluczowe wartości i przekonania dotyczące otaczającego świata i relacji międzyludzkich. Gdy rodzina stanowi bezpieczną bazę, w której dziecko może uzyskać potrzebne wsparcie, jego interakcje ze światem zewnętrznym zachodzą prawidłowo i bezpiecznie.

Rodzina w życiu człowieka pełni wiele funkcji. Z jednej strony stanowi punkt odniesienia, z drugiej kształtuje zachowania i przekazuje istotne wartości. Ponadto stanowi bezpieczną bazę i zapewnia wsparcie w trudnych sytuacjach.

Rola rodziny polega także na stworzeniu atmosfery, która chroni jej członków przed różnego rodzaju problemami.

Nie wszyscy rodzice zaspokajają potrzeby dziecka i pozostają otwarci na sygnały, które wysyła młody człowiek.

Niekiedy rodzina okazuje się dysfunkcyjnym środowiskiem, ponieważ nie zaspokaja elementarnych potrzeb dziecka. Obecna w niej przemoc, uzależnienia, obojętność i zaniedbania

na wszystkich płaszczyznach życia, przyczyniają się do rozwoju depresji, stanów lękowych oraz zaburzeń osobowości.

Na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Zadanie to jest realizowane w formie pracy z rodziną.

Obowiązek wspierania rodziny spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Zgodnie z wyżej cytowaną ustawą, dziecko ma prawo do wychowania w rodzinie, a w razie konieczności wychowania dziecka poza rodziną, opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej, powrotu do rodziny, do utrzymania osobistych kontaktów z rodzicami (chyba, że sąd postanowił inaczej), stabilnego środowiska wychowawczego, kształcenia, rozwoju uzdolnień, zainteresowań, przekonań oraz zabawy i wypoczynku, pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia, ochroną przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie dziecka, informacji i wyrażania opinii w sprawach, które go dotyczą, odpowiednio do jego wieku i stopnia dojrzałości, ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem, poszanowaniem tożsamości religijnej i kulturowej.

Zgodnie z art. 8 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w rodzinie, która ma trudności w prawidłowym wypełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, wójt zapewnia wsparcie poprzez:

- analizę sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny,
- podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- pomocy w integracji rodziny,
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny oraz dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone w dwojaki sposób, w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Należy przy tym zaznaczyć, iż wspomaganie rodziny prowadzone jest za jej zgodą i przy jej aktywnym udziale. Praca z rodziną prowadzona jest w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, terapii i mediacji, usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych, pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego oraz organizowanie dla rodzin grup wsparcia.

W przypadku, gdy w rodzinie występują trudności opiekuńczo – wychowawcze, rodzinie na wniosek pracownika socjalnego może zostać przydzielony asystent rodziny, który prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Zapotrzebowanie na asystenta rodziny może wskazać również sąd oraz inne instytucje np. szkoła. O asystenta może też wnioskować sama rodzina, gdy czuje, że potrzebuje takiego wsparcia.

W celu wsparcia rodziny dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego. Placówka prowadzona przez gminę lub inny podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania, w formie opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, specjalistycznej oraz pracy podwórkowej. Placówka wsparcia dziennego może zapewniać opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę, zajęcia sportowe i rozwój zainteresowań lub organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne lub indywidualne programy korekcyjne, psychokorekcyjne lub psychoprofilaktyczne lub realizuje działania animacyjne i socjoterapeutyczne.

W celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych rodzina może ponadto zostać objęta pomocą rodziny wspierającej. Rodzina taka przy współpracy z asystentem rodziny, pomaga rodzinie w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu oraz wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

W przypadku, gdy nie ma możliwości zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców, dzieci kierowane są do pieczy zastępczej prowadzonej w formie rodzinnej lub instytucjonalnej. Wówczas podejmuje się działania mające na celu zrealizowanie planu pracy z rodziną i dzieckiem, który pozwoli na krótkoterminowy pobyt dziecka poza rodziną biologiczną.

Podstawy prawne

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r., Nr 78, poz. 483 z późn.zm.)
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2004 r. poz.1283 z późn.zm.)
- Ustawa z 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. 2024 r. poz. 1829)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U.2024 r. poz. 1673)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U.2023 r. poz. 2151 z późn.zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U.2023 r. poz.1939)
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U.2024 r. poz. 750 z późn.zm.)
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz.U.2024 r. poz. 978)
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016r., o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U.2024 r. poz. 1576)
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U.2024 r. poz. 323 z późn.zm.)
- Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U.2024 r. poz..338 z późn.zm.)

Diagnoza

1. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej

Gmina Białe Błota, jest gminą wiejską, położoną w południowo-zachodniej części powiatu bydgoskiego, w województwie kujawsko-pomorskim. W skład gminy wchodzi 11 sołectw: Białe Błota, Ciele, Kruszyn Krajeński, Lisi Ogon, Łochowo, Łochowice, Murowaniec, Prądky, Przyłęki, Trzciniec oraz Zielonka.

Niewątpliwym atutem Białych Błot do lokowania inwestycji jest położenie przy głównych drogach – drodze międzynarodowej E261 oraz krajowej S10 i S5, które prowadzą do: Warszawy, Poznania, Szczecina, Gdańska. Na terenie gminy znajduje się port lotniczy i linie kolejowe na trasie: Bydgoszcz, Wągrowiec, Poznań oraz Bydgoszcz, Inowrocław.

Lasy stanowią 53% powierzchni gminy. Na ich terenie można odnaleźć ścieżki dydaktyczne, pozwalające na aktywne spędzanie wolnego czasu. W Białych Błotach znajdują się pomniki przyrody ożywionej oraz obszary Natura 2000. To miejsca siedlisk wielu gatunków ptaków, w tym chronionych. Jednym z nich jest czapla, której wizerunek umieszczono w herbie gminy.

Mieszkańcy gminy mają do dyspozycji nowoczesne obiekty sportowe, stadion lekkoatletyczny, boiska, siłownie plenerowe oraz skateparki. Gminne Centrum Kultury organizuje imprezy plenerowe, koncerty, a także ciekawe wydarzenia muzyczne i teatralne.

Propagowanie kultury realizują także będące w strukturach GCK biblioteki w Białych Błotach i w Łochowie.

Wyszczególnienie		Rok 2022	Rok 2023
Liczba mieszkańców			
Ogółem		22 190	23 690
Podział na grupy wiekowe			
0-18	kobiety	3067	3112
	mężczyźni	3237	3350
	kobiety	7286	7451

Wiek produkcyjny	mężczyźni	7866	8000
Rynek pracy			
Bezrobotni ogółem		1423	1330
Bezrobotni długotrwale		539	442
Bezrobotni z prawem do zasiłku		246	255
Aktywne formy zwalczania bezrobocia			
Prace społecznie użyteczne			
Ilość osób wykonujących		0	0
Roboty publiczne			
Ilość osób wykonujących		0	0
Zwalczanie problemu bezdomności			
Liczba osób korzystających z programu „Wychodzenie z bezdomności”		0	0
Infrastruktura społeczna			
Liczba mieszkań komunalnych		48	48
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie z zasobów gminy		133	140
Liczba osób oczekujących na mieszkanie z zasobów gminy		66	67
Liczba podstawowych zespołów opieki zdrowotnej		2	2

Z w/w danych statystycznych wynika, iż nastąpił wzrost liczby mieszkańców na terenie Gminy Białe Błota.

W roku 2023 liczba ta zwiększyła się o 1500 osób, w stosunku do roku 2022. Równocześnie coraz więcej osób ubiega się o przydział mieszkania z zasobów gminy, choć liczba mieszkań socjalnych utrzymuje się na stałym poziomie.

2. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia

Sytuację białobłockich rodzin objętych pomocą społeczną obrazują dane zawarte w poniższych tabelach.

Wyszczególnienie	Rok 2022	Rok 2023
Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie		
Liczba rodzin	254	262
Liczba osób w rodzinach	620	591
Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie pieniężne		
Liczba rodzin	220	220
Liczba osób w rodzinach	520	480
Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie niepieniężne		
Liczba rodzin	81	87
Liczba osób w rodzinach	260	255
<u>Powody udzielenia pomocy i wsparcia</u>		
Ubóstwo		
Liczba rodzin	116	123
Liczba osób w rodzinach	261	248
Bezrobocie		
Liczba rodzin	55	60

Liczba osób w rodzinach	153	163
Niepełnosprawność		
Liczba rodzin	131	140
Liczba osób w rodzinach	318	307
Długotrwała lub ciężka choroba		
Liczba rodzin	115	145
Liczba osób w rodzinach	245	198
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych		
Liczba rodzin	78	80
Liczba osób w rodzinach	315	300
Alkoholizm		
Liczba rodzin	23	29
Liczba osób w rodzinach	55	53
Narkomania		
Liczba rodzin	3	4
Liczba osób w rodzinach	5	4
Potrzeba ochrony macierzyństwa		
Liczba rodzin	12	15
w tym: wielodzietność	62	70
Bezdomność		
Liczba rodzin	9	13
Liczba osób w rodzinach	9	13

Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego		
Liczba rodzin	5	3
Liczba osób w rodzinach	12	7
Zdarzenia losowe		
Liczba rodzin	5	0
Liczba osób w rodzinach	8	0
Kłęski żywiołowe i ekologiczne		
Liczba osób	0	0
Sieroctwo		
Liczba rodzin	0	0
Przemoc w rodzinie		
Liczba rodzin	7	6
Liczba osób w rodzinach	27	23
Ochrona ofiar handlu ludźmi		
Liczba osób	0	0

Jak wskazują powyższe dane najczęstszym powodem ubiegania się o pomoc jest niepełnosprawność i ubóstwo.

Osoby niepełnosprawne i ich opiekunowie mogą pobierać co miesiąc: świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna, zasiłek rodzinny, renta socjalna, zasiłek stały oraz zasiłek okresowy. Pomoc niepełnosprawnym to nie tylko wsparcie finansowe. Osoby niepełnosprawne mogą także korzystać placówek i ośrodków wsparcia takich jak: domy pomocy społecznej, ośrodki wsparcia, dzienne domy pomocy, rodzinne domy pomocy oraz warsztaty terapii zajęciowej.

Drugą z najczęściej wymienionych przyczyn korzystania z pomocy społecznej jest ubóstwo, które mimo że jest zjawiskiem wielowymiarowym, to dla polityki społecznej podstawowe znaczenie ciągle mają informacje dotyczące zasięgu ubóstwa ekonomicznego. Działania w ramach systemu pomocy społecznej mające na celu jego ograniczenie:

- świadczenia pieniężne - zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy itd.,
- świadczenia niepieniężne - praca socjalna, bilet kredytowany, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenia społeczne, pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie, sprawienie pogrzebu, specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, schronienie, posiłek, niezbędne ubranie, pobyt i usługi w domu pomocy społecznej itp.

3. Posiłki spożywane przez dzieci

Wyszczególnienie	Rok 2022	Rok 2023
Liczba dzieci	33	39

Powyższe dane wskazują nieznacznie rosnącą liczbę dzieci objętych pomocą w formie posiłków na terenie placówek oświatowych.

4. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia

Wyszczególnienie	Rok 2022	Rok 2023
Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia ogółem		
Liczba placówek i podejmowanych zadań	9	9
Liczba osób korzystających	664	769

w tym: Warsztat Terapii Zajęciowej „Dąb” przy GOPS w Białych Błotach		
Liczba uczestników	25	25
w tym: Zakład Aktywności Zawodowej- Ośrodek Wsparcia i Rehabilitacji „OSIR” w Białych Błotach		
w tym: Środowiskowy Dom Samopomocy w Cielu		
w tym: Świetlica Socjoterapeutyczna „Malgosia” w Cielu		
Liczba osób korzystających	62	66
w tym: Ośrodki Wsparcia i Integracji w Kruszynie Krajeńskim, Murowańcu i Trzcińcu		
Liczba osób korzystających	164	182
w tym: Grupy terapeutyczne w Łochowie i Lisim Ogonie		
Centrum Integracji i Rehabilitacji „Revita”		
Liczba osób korzystających	79	67
Punkt Interwencji Kryzysowej- Rodzinny Punkt Konsultacyjny		
Liczba osób korzystających	334	429

W zakresie pracy Punktu Konsultacyjnego w 2022 r. i 2023 r., z poradnictwa terapeutów uzależnień skorzystały 223 osoby. W tym samym okresie odnotowano znaczącą potrzebę wsparcia psychologa dziecięcego – łącznie 261 osób, psychologa – 135 osób dorosłych i certyfikowanego specjalisty psychoterapii uzależnień – 77 osób. Rodzinny Punkt Konsultacyjny w 2023 r. udzielił także wsparcia w zakresie porad prawnych 67 osobom.

5. Dane Zespołu Interdyscyplinarnego

Wyszczególnienie	Rok 2022	Rok 2023
Ilość prowadzonych Niebieskich Kart		
Ilość ogółem	49	60
Ilość zamkniętych Niebieskich Kart		
Ilość ogółem	36	27

Ustawa z dnia 9 marca 2023 roku o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 535) – weszła w życie od dnia 22 czerwca 2023 r. Dotychczasowa ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie została zaktualizowana, zastępując dotychczasowe pojęcie "przemocy w rodzinie" terminem "przemoc domowa". Jedną z głównych modyfikacji jest znaczne poszerzenie grona podmiotów uprawnionych do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”, są to m.in. pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej; funkcjonariusz Policji; żołnierz Żandarmerii Wojskowej; pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej; asystent rodziny; nauczyciel wychowawca, nauczyciel znający sytuację domową małoletniego; osoba wykonująca zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna lub ratownik medyczny; przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, pedagog, psycholog lub terapeuta, będący przedstawicielami jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych; Policji; oświaty; ochrony zdrowia; lub organizacji pozarządowych.

Ustawodawca wprowadził także mechanizm przymusowego kierowania osób stosujących przemoc domową do programów korekcyjno – edukacyjnych lub psychologiczno – terapeutycznych.

W ramach procedury „Niebieskie Karty” pracownik socjalny gminnego ośrodka pomocy społecznej:

- diagnozuje sytuację, potrzeby i zasoby osoby doznającej przemocy domowej;
- udziela kompleksowych informacji o: możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz

wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób doznających przemocy domowej, formach pomocy małoletnim doznającym przemocy domowej oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby doznającej przemocy domowej;

- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej;
- zapewnia osobie doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc,
- bierze udział w opracowaniu przez grupę diagnostyczno-pomocową indywidualnego planu pomocy;
- podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w środowisku domowym.

6. Wybrane rodzaje świadczeń przyznawane rodzinom

Wyszczególnienie	Rok 2022	Rok 2023
Zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych		
Liczba świadczeń	8685	7097
Kwota świadczeń w złotych	1 001 511	817 004
Jednorazowy dodatek z tytułu urodzenia dziecka		
Liczba świadczeń	14	7
Kwota świadczeń w złotych	14 000	32 000
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka		
Liczba świadczeń	65	32
Kwota świadczeń w złotych	65 000	32 000

Świadczenie pielęgnacyjne		
Liczba świadczeń	1795	1909
Kwota świadczeń w złotych	3 740 717	4 638 051
Zasilek pielęgnacyjny		
Liczba świadczeń	5809	6116
Kwota świadczeń w złotych	1 253 639	1 320 077
Zasilek dla opiekuna		
Liczba świadczeń	21	0
Kwota świadczeń w złotych	13 020	0
Świadczenie z funduszu alimentacyjnego		
Liczba świadczeń	945	791
Kwota świadczeń w złotych	421 957,76	365 562
Stypendia socjalne dla uczniów i zasilki szkolne		
Liczba osób	116	117
Kwota świadczeń w złotych	21 308	19 472
Świadczenie rodzicielskie		
Liczba świadczeń	301	227
Kwota świadczeń w złotych	285 769	205 764
Realizacja Programu „Za Życiem”		
Liczba osób korzystających	0	0
Zasilek stały		
Kwota świadczeń w złotych	229 220	275 776

Zasilek okresowy		
Kwota świadczeń w złotych	85 051	77 800
Zasilek celowy		
Kwota świadczeń w złotych	367 368	412 137

7. Wspieranie rodzin i dzieci na terenie Gminy Białe Błota

Najczęstsze problemy powtarzające się w ostatnich latach w środowiskach korzystających ze wsparcia pracowników socjalnych i asystentów rodzin to m.in.:

- Wyuczona bezradność i niechęć do zmian życiowych np. sytuacji mieszkaniowej, finansowej;
- Brak prawidłowych umiejętności rodzicielskich i komunikacyjnych;
- Brak inicjatywy i umiejętności rodziców do organizowania dzieciom czasu wolnego;
- Brak motywacji do udziału w warsztatach dla rodziców, grupach wsparcia itp.;
- Nieprawidłowe wypełnianie ról rodzicielskich, konflikty małżeńskie/partnerskie;
- Sytuacje rozwodowe mające bezpośredni wpływ na stan psychiczny i emocjonalny dzieci;
- Brak właściwych wzorców rodzinnych;
- Problemy psychologiczne i psychiczne;
- Zajęcia komornicze, brak umiejętności gospodarowania finansami czy budżetem domowym;
- Bezrobocie i bierność zawodowa;
- Niskie wykształcenie, brak kwalifikacji i niechęć do ich podwyższenia;
- Uzależnienie od alkoholu i środków psychoaktywnych;
- Przemoc w rodzinie;
- Uzależniania behawioralne dzieci.

W sytuacji kiedy praca socjalna jest nieskuteczna w środowiskach objętych wsparciem, a wręcz zagraża zdrowiu lub życiu dzieci, wówczas konieczne jest zabezpieczenie w instytucjonalnej lub rodzinnej pieczy zastępczej. Dane w poniższej tabeli ilustrują m.in. odpłatność Gminy Białe Błota za pobyt dzieci w roku 2022 i 2023 w pieczy zastępczej.

8. Tabela przedstawiająca liczbę asystentów i rodzin objętych asystenturą :

Wyszczególnienie	Rok 2022	Rok 2023
Wspieranie rodzin		
Liczba asystentów rodziny	2	2
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	22	26
Liczba dzieci zagrożonych umieszczeniem poza rodziną biologiczną	6	8
Pieczą zastępczą		
Zadaniem własnym gminy jest ponoszenie odpłatności za umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej w wysokości: - 10% wydatków na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w placówce - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, - 30% wydatków na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w placówce - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, - 50% wydatków na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w placówce - w trzecim i kolejnym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.		
Odpłatności za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w złotych	152 518,98	153 762
Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej ogółem:	21	20
W tym:		
W instytucjonalnej pieczy zastępczej	10	8
W rodzinnej pieczy zastępczej	11	12

Zebrane powyżej dane pokazują, iż na terenie Gminy Białe Błota istnieje duża potrzeba realizacji działań w zakresie wsparcia dla rodzin, szczególnie tych przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Nadrzędnym celem niniejszego Programu jest to, aby dziecko miało możliwość rozwoju w prawidłowo funkcjonującej rodzinie. Z tego względu proponowane w niniejszym Programie działania zmierzają do zapewnienia optymalnych warunków do życia i rozwoju dzieci.

Ważnym celem Programu są również działania na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej i jej reintegracja. Rodziny, których dzieci opuszczają zastępcze formy opieki wymagają długoterminowego, systematycznego i specjalistycznego wsparcia w pełnieniu ról rodzicielskich. Realizacja założeń przyjętych w Programie pozwoli udzielić szybkiej i skutecznej pomocy, aby dziecko mogło do niej powrócić na stałe.

Cel główny, cele szczegółowe

Cel główny Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Białe Błota

Rozwój zintegrowanego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczej.

Cele szczegółowe Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Białe Błota

- Wspieranie rodzin w codziennym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
- Zapobieganie dysfunkcyjności rodziny
- Zapobieganie niedostosowaniu i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży
- Podejmowanie i koordynacja działań na rzecz powrotu dzieci z pieczy zastępczej do środowiska naturalnego
- Zapewnienie profesjonalnej pomocy i wsparcia, w tym zwiększenie dostępu do poradnictwa specjalistycznego
- Wsparcie kobiet w ciąży i rodzin zgodnie z ustawą z 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”
- Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego
- Działalność informacyjna Ośrodka w celu skuteczniejszego wspierania zagrożonych dysfunkcyjnością rodzin
- Podnoszenie kompetencji pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białych Błotach

Harmonogram działań planowanych do realizacji w ramach Programu

Cel szczegółowy: Wsparcie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych			
L.p.	Działania	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Zapewnienie rodzinie w kryzysie, wsparcia asystenta rodziny;	2025-2027	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia
2.	Organizacja inicjatyw prorodzinnych – warsztatów, szkoleń dla rodziców;	2025-2027	Liczba rodzin Liczba inicjatyw
3.	Realizacja oferty zajęć pozaszkolnych i alternatywnych do zajęć przedszkolnych – kluby malucha, świetlice wiejskie, świetlica socjoterapeutyczna; ośrodki wsparcia i integracji	2025-2027	Liczba osób Liczba rodzin Liczba realizowanych zadań
4.	Prowadzenie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (m.in. psycholog, psychiatra, radca prawny, terapeuta uzależnień)	2025-2027	Liczba osób korzystających z porad
5.	Wsparcie rodzin wielodzietnych poprzez kontynuowanie realizacji ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny	2025-2027	Liczba rodzin
6.	Objęcie dzieci usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi	2025-2027	Liczba dzieci Liczba udzielonych świadczeń

Cel szczegółowy: Zapobieganie dysfunkcyjności rodziny			
L.p.	Działania	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Aktywizacja zawodowa	2025-2027	Ilość osób bezrobotnych oraz zaktywizowanych zawodowo
2.	Prowadzenie działań związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych	2025-2027	Liczba wniosków skierowanych do GKRPA dotyczących rodzin, Ilość wniosków złożonych do sądów w sprawie przymusowego leczenia uzależnienia
3.	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	2025-2027	Liczba prowadzonych i zamkniętych procedur Niebieskie Karty Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego Liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych Liczba osób skierowanych do uczestnictwa w programie kompensacyjno – edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym

4.	Przeciwdziałanie narkomanii	2025-2027	Ilość osób uczestniczących w terapii Liczba osób , które ukończyły terapię
Cel szczegółowy: Zapobieganie niedostosowaniu i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży			
L.p.	Działania	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Realizacja obowiązku szkolnego przez dzieci	2025-2027	Ilość skierowań do młodzieżowych ośrodków socjoterapeutycznych w związku z orzeczeniami wydanymi przez Poradnię Psychologiczno - Pedagogiczną
2.	Wspieranie aktywności społecznej rodzin	2025-2027	Częstotliwość udziału rodzin w inicjatywach lokalnych
3.	Realizacja programów profilaktycznych w ramach oferowanego rodzinom wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci	2025-2027	Liczba dzieci korzystających ze wsparcia Liczba i rodzaj działań

Cel szczegółowy: Podejmowanie i koordynacja działań na rzecz powrotu dzieci do środowiska naturalnego			
L.p.	Działania	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Współpraca z rodziną biologiczną na rzecz powrotu dzieci do domu rodzinnego	2025-2027	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny Liczba dzieci zwolnionych z pieczy
2.	Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Placówkami opiekuńczo - wychowawczymi	2025-2027	Liczba dzieci umieszczonych poza rodziną biologiczną Liczba spotkań w ramach okresowej oceny sytuacji dzieci
Cel szczegółowy: Zapewnienie profesjonalnej pomocy i wsparcia, w tym zwiększenie dostępu do poradnictwa specjalistycznego			
L.p.	Działania	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Informowanie osób, rodzin o roli podmiotów działających na rzecz rodziny	2025-2027	Rodzaj informacji
2.	Kierowanie osób/rodzin do specjalistów i terapeutów świadczących pomoc	2025-2027	Liczba osób/rodzin, które skorzystały ze wsparcia
Cel szczegółowy: Wsparcie kobiet w ciąży i rodzin, zgodnie z ustawą z 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”			
L.p.	Działania	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Udzieleniu informacji w zakresie dostępu do instrumentów polityki na rzecz rodziny	2025-2027	Liczba informacji

2.	Reprezentowanie kobiet przed instytucjami i urzędami	2025-2027	Liczba spraw
3.	Udzieleniu wsparcia psychologicznego	2025-2027	Rodzaj, liczba kontaktów
4.	Udzieleniu pomocy w przezwyciężaniu problemów wychowawczych oraz problemów prawnych	2025-2027	Liczba udzielonego wsparcia
5.	Wsparcie w realizacji codziennych obowiązków	2025-2027	Liczba udzielonego wsparcia

Cel szczegółowy: Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego

L.p.	Działania	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej, zapewnienie dożywiania w szkołach oraz zasiłków i stypendiów szkolnych	2025-2027	Liczba osób, dzieci korzystających
2.	Wypłata świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego	2025-2027	Liczba osób, korzystających
3.	Rozpowszechnianie Karty Dużej Rodziny	2025-2027	Liczba rodzin korzystających
4.	Wspieranie w zaspokajaniu podstawowych potrzeb dziecka i rodziny poprzez zapewnienie pomocy materialnej, rzeczowej, usługowej oraz pracy socjalnej (w tym organizowanie alternatywnych form zatrudnienia)	2025-2027	Liczba osób Liczba rodzin Rodzaj, liczba, kwota udzielonych świadczeń

Cel szczegółowy: Działalność informacyjna Ośrodka w celu skuteczniejszego wspierania zagrożonych dysfunkcyjnością rodzin			
L.p.	Działania	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Ścisła współpraca z pracownikami szkół, ośrodków zdrowia, policji, zespołów kuratorskich w celu pozyskiwania informacji o trudnościach w środowiskach	2025-2027	Ilość wysłanych materiałów informacyjnych
Cel szczegółowy: Podnoszenie jakości współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo – wychowawcze			
1.	Stała wymiana informacji pomiędzy instytucjami pracującymi na rzecz rodziny	2025-2027	- Liczba spotkań, kontaktów
Cel szczegółowy: Podnoszenie kompetencji zawodowych pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białych Błotach			
L.p.	Działania	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Szkolenia, warsztaty, konferencje dla pracowników GOPS	2025-2027	Liczba szkoleń, warsztatów i konferencji

Partnerzy Programu

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białych Błotach
- Urząd Gminy Białe Błota
- Rodzinny Punkt Konsultacyjny przy GOPS Białe Błota
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Komisariat Policji w Białych Błotach
- Centrum Medyczne „Ikar” w Białych Błotach
- NZOZ „Zdrowie” w Łochowie
- Fundacja „Równik” w Łochowie
- Placówki oświatowe z terenu Gminy Białe Błota oraz Centrum Obsługi Edukacji i Sportu w Białych Błotach
- Ośrodek Wsparcia i Integracji „Jagódka” w Trzcińcu
- Ośrodek Wsparcia i Integracji „Kruszyna” w Kruszynie Krajeńskim
- Ośrodek Wsparcia i Integracji „Malina” w Murowańcu
- Świetlica Socjoterapeutyczna „Małgosia” w Cielu,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Cielu,
- Świetlice wiejskie na terenie Gminy Białe Błota
- Warsztat Terapii Zajęciowej „Dąb” w Białych Błotach
- Zakład Aktywności Zawodowej „Ośrodek Sportu i Rehabilitacji” w Białych Błotach
- Sądy
- Prokuratura
- Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Trzemiętowie
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bydgoszczy

Realizacja Programu

Organizowanie i koordynowanie działań w ramach niniejszego Programu oraz inicjowanie nowych rozwiązań leży w gestii Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białych Błotach. Program będzie realizowany na terenie Gminy Białe Błota w latach 2025 – 2027. W przypadku rozwiązywania problemów społecznych rodzin, należy wziąć pod uwagę działania wielu różnych instytucji i podmiotów. Dzięki temu niniejszy program będzie stanowił całościowe ujęcie systemu wspierania rodzin i dzieci.

Finansowanie Programu

Gminny Program Wspierania Rodziny finansowany będzie ze środków budżetu Gminy Białe Błota, z budżetu państwa (programy rządowe) oraz ze środków pozabudżetowych.

Monitorowanie Programu

Zgodnie z Art. 179. ust. 1. Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. *W terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.*

Ust. 2. Rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust. 1, uchwała gminne programy wspierania rodziny.

Realizacja programu odbywać się będzie w oparciu o systematyczną współpracę poszczególnych partnerów w celu wykonania działań oraz prowadzenia monitoringu i ewaluacji. Monitoring będzie polegał na zbieraniu i analizowaniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach przedmiotowego programu, we współpracy z podmiotami zaangażowanym w jego realizację.

Dane zebrane w okresie trwania programu, ich ocena, jak również poczynione spostrzeżenia, uwagi i wnioski, stanowić będą istotny materiał, który wykorzystany zostanie do opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny w kolejnych latach.

Zakładane rezultaty realizacji Programu

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny ma na celu uświadomienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, że ich sytuacja nie musi być trwała.

Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, w tym także :

- ograniczenie sytuacji kryzysowych, zaniedbań w rodzinie, a także zminimalizowanie negatywnych zachowań w środowiskach,
- zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej,
- reintegracja rodziny po powrocie dzieci z pieczy zastępczej,
- zapobieganie zjawisku wykluczenia społecznego,
- zwiększenie aktywności społecznej rodzin w środowisku lokalnym,
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego,
- skuteczna współpraca z podmiotami działającymi na rzecz wsparcia rodziny i tworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności,
- zwiększenie wiedzy klientów pomocy społecznej w kwestii możliwości skorzystania z oferowanych przez Gminę Białe Błota form wsparcia.

Opracowanie merytoryczne wykonane zostało przez asystentów rodziny
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białych Błotach

UZASADNIENIE

Na podstawie art. 179 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Rada Gminy mając na uwadze potrzeby w zakresie realizacji zadań na rzecz wspierania rodziny uchwala gminne programy wspierania rodziny. Poprzedni program, przyjęty Uchwałą Nr RGK.0007.153.2021 Rady Gminy Białe Błota z dnia 28 grudnia 2021 r., określał realizację zadań na rzecz rodziny na lata 2022-2024. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Białe Błota na lata 2025-2027 stanowi kontynuację działań podejmowanych w latach poprzednich. Przedstawia kierunki działań zmierzających do tworzenia optymalnych warunków dla rozwoju rodziny i opieki nad dzieckiem, szczególnie tych, które znajdują się w trudnej sytuacji życiowej. Na potrzeby ewaluacji i monitorowania przebiegu realizacji programu określono wskaźniki realizacji poszczególnych zadań. Przedłożony program opracowano w oparciu o diagnozę sytuacji rodzin zamieszkujących na terenie naszej gminy, która została przeprowadzona na podstawie danych statystycznych zebranych za lata 2022-2023 r. W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały uważa się za zasadne.